

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"צ 3367/94

בפני : כבוד הרשם השופט אלון גילון

העותרים : 1. יהונתן גינת

2. טל צפריר

נגד

המשיבים : 1. אוניברסיטת חיפה

2. שר הבריאות

3. שר המשטרה

4. ראש עיריית חיפה

בקשה לפסיקת הוצאות

החלטה

ענינה של עתירה זו ביישומו ואכיפתו של חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים, התשמ"ג1983- (להלן - החוק), בתחומי אוניברסיטת חיפה.

העתירה הוגשה לבית המשפט ביום 14 ביוני 1994 והועברה על ידי השופט התורן לדיון בפני הרכב של שלושה שופטים, אשר הוציא ביום 3 באוקטובר 1994 צו-על-תנאי שכוון אל ארבעת המשיבים ולפיו על כל אחד מהם ליתן טעם, כל אחד בתחומי אחריותו וסמכותו, מדוע אינם מקיימים את הוראות החוק.

המשיבים הגישו תצהירי תשובה והעתירה נקבעה לדיון בהתנגדות לצו-על-תנאי ביום 28 במרץ 1995. ביום הדיון החליט בית משפט זה לדחות את המשך הדיון למועד אחר, כדי לאפשר לאוניברסיטת חיפה (המשיבה מס' 1) "להכין תוך 10 ימים הצעה אופרטיבית קונקרטית אותה יעבירו תוך אותה תקופה לעיונם של העותרים. בעלי הדין יפגשו ביניהם כדי לנסות ולהגיע להסכמה". המשך הדיון נקבע ליום 14 במאי 1995.

לאחר משא ומתן בין העותרים ובאי כוח המשיבים גובש הסדר שנחתם על ידי הצדדים והוגש על ידם לבית המשפט. ביום 10 במאי 1995 נתתי להסדר הנ"ל תוקף של פסק דין והמועד שהיה קבוע לדיון בוטל. המחלוקת היחידה שנותרה בין הצדדים היתה בשאלה האם מגיע לעותרים שהמשיבים ישאו בהוצאותיהם ולצורך כך הם זומנו לטעון את טענותיהם בפני ביום 25 במאי 1995. הצדדים טענו באריכות תוך תיאור השתלשלות האירועים שהביאו להגשת העתירה כאשר כל צד מבקש שהאחר ישלם לו את הוצאותיו בעתירה.

מסכת עניפה של התכתבות בין העותרים והמשיבים קדמה להגשת העתירה והחלה בסוף חודש פברואר 1994 כאשר העותר מס' 1 פנה בתחילה במכתב לנשיא האוניברסיטה וביקשו להורות על איסור העישון בתוך מבני האוניברסיטה ומתן הוראות מתאימות לפקחי האוניברסיטה לאכוף את הוראות החוק. בהמשך פנו גם למשיבים האחרים בדרישה שימלאו אחר הוראות החוק. לאחר שהעותרים ראו שהמשיבים אינם נעתרים למבוקש במכתביהם פנו בעתירה לבית המשפט הגבוה לצדק וכאמור לעיל רק לאחר פניה זו הסכימו המשיבים להגיע עמם להסדר אשר הביא לביטול העתירה.

לטענת באת כוח המשיבה מס' 1 - אוניברסיטת חיפה - אין העותרים זכאים כלל להחזר הוצאותיהם ובוודאי שאינם ראויים שבית המשפט יפסוק הוצאות בשיעור גבוה, שכן העותרים משכו את המשא ומתן שהתנהל בין הצדדים והינם נגועים בחוסר נקיון כפיים כי בסופו של המשא ומתן, שהתפרס על מספר ישיבות וגזל הרבה שעות, הסכימו העותרים לגירסת ההסדר הראשונה שהוצגה בפניהם, אשר מבחינת אוניברסיטת חיפה מכילה ומקיפה הרבה מעבר לדרישות החוק והתקנות.

באת כוח המשיבים מס' 2 ומס' 3 טוענת שהמשטרה (המשיבה מס' 2), הסכימה מלכתחילה לסייע לאכיפת החוק והראיה שהסעיף המאוזכר בהסדר הפשרה והמתייחס למשטרת ישראל כלל לא היה במחלוקת שכן הוא הועתק כלשונו מכתב התשובה שהוגש בעתירה. לגבי משרד הבריאות טוענת באת כוחו שהוא לא היה כלל צד במשא ומתן שכן יש לו רק אחריות כוללת לענין ביצוע החוק ובסמכותו רק להתקין את התקנות הנוגעות לחוק ולערוך מדי פעם ביקורות. גם במשא ומתן שהוביל להסדר הפשרה לא היה משרד הבריאות צד. בקשר למשטרה אמר בית המשפט בדיון שעמדתה מקובלת עליו ולא התקיימו כלל דיונים בקשר לזה.

באת כוח המשיבה מס' 4 - עיריית חיפה - טוענת שהעותרים הזדרזו להגיש את עתירתם עוד קודם שקיבלו תשובה לפנייתם, כמו שהזדרזו להגיש את בקשתם לפרטים נוספים עוד בטרם קיבלו את תשובתה. העירייה, לטענת באת כוחה, לא חלקה עובדתית על הנושאים שהעלו העותרים ומלכתחילה היתה מוכנה לשאת בהוצאות הממשיות שנגרמו לעותרים, כמו החזר האגרה שהם שילמו בקופת בית המשפט וההוצאות שהוציאו על נסיעות.

העותרים שלא נענו לפניותיהם בכתב לא ראו מנוס מהגשת העתירה והשקיעו עבודה רבה בהכנת העתירה, בבקשה לפרטים הנוספים שהגישו למשיבה מס' 4 ובעיקרי הטענות ועד למדינות הים הפליגי, מעל דפי ספר, כדי להביא משם מאמרים מחקרים ותמונות בנשוא העתירה.

רק לאחר שבעלי הדין התייצבו בפני בית המשפט בשתי ישיבות הם הסכימו לקבל את הצעתו של בית המשפט וניהלו ביניהם, כפי שצויין לעיל, משא ומתן מתיש ומייגע עד שהגיעו לידי הסכמה שגרמה לביטולה של העתירה.

בבג"צ 842/93 שייך סלימן אל נסאסרה נגד שר הבינוי והשיכון ואח', פ"ד מ"ח (4) עמ' 217, ובג"צ 5432/93 אוטו מגזין בע"מ נגד משטרת ישראל ואח' (לא פורסם), נקבעו הקריטריונים אשר לאורם ישקול בית המשפט את השאלה האם עליו להטיל על בעל דין אחד לשאת בהוצאותיו של בעל הדין האחר בהליך שהתנהל בפניו.

במקרה שבפנינו, אין ספק שהגשת העתירה היא שהביאה את המשיבים, ובעיקר את המשיבה מס' 1, להגיע עם העותרים להסדר הפשרה שקיבל לבסוף תוקף של פסק דין. כל השתלשלות העניינים מאז ששלחו העותרים את המכתב הראשון למשיבה מס' 1 ועד לסיום העתירה, מכניסה את שאלת ההוצאות בגדר הקריטריונים שנקבעו בשני פסקי הדין דלעיל, ולעותרים מגיע שהמשיבים ישאו בהוצאותיהם.

אני קובע, איפוא, שהעותרים זכאים לתשלום הוצאות כדלקמן:

1. המשיבה מס' 1 תשלם לעותרים את הוצאותיהם בסכום של 5,000 ש"ח.
 2. המשיבים מס' 2 ומס' 3 ישתתפו יחדיו בהוצאות המשיבים בסכום של 1,500 ש"ח.
 3. המשיבה מס' 4 תשלם לעותרים את הוצאותיהם בסכום של 1,500 ש"ח.
 4. הסכומים דלעיל יהיו צמודים למדד וישאו ריבית כחוק מהיום ועד התשלום בפועל.
- לסיום מבקש אני להביע בפני הצדדים את התנצלותי, שבשל סיבות שונות שהזמן גרמן, התעכב מתן החלטתי זו עד היום.

ניתנה היום, י"ד בשבט תשנ"ו (4.2.96) שלא במעמד הצדדים.